

AINEVALDKOND „KEEL JA KIRJANDUS“

Eesti keel 3. klass

Nädalatundide arv 6

Õpisisu	<p>Suuline keelekasutus</p> <p>Kuulamine</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hääliku pikkuse eristamine. 2. Täis- ja kaashäälikud. 3. Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. 4. Tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni esiletoomine ettelugemisel, dramatiseeringus jm esituses. 5. Õpetaja ja kaaslaste kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine. 6. Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine. 7. Kuuldu ning nähtu kommenteerimine. 8. Fakti ja fantaasia eristamine 9. Õpetaja etteloetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ning lihtsa skeemi koostamine. 10. Kaaslaste ettelugemise hindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana). 11. Kuuldud jutu (muinasjutt, lühijutt lapse elust jne) ümberjutustamine. 12. Dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ning nende ütlustele. <p>Kõnelemine</p> <ol style="list-style-type: none"> 13. Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. 14. Häälduse harjutamine, hääle tugevuse kohandamine vastavalt olukorrale. 16. Selge häälduse jälgimine teksti esitades. 17. Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) valik 19. suhtlemisel. Suuline selgitus, kõnetus- ja viisakusväljendid. 20. Sõnavara arendamine: sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine, lähedase ja vastandtäheandusega sõna leidmine. 21. Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas. 22. Mõtete väljendamine terviklausetena. 23. Küsimuste esitamine ning neile vastamine. 24. Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja etteantud teema põhjal. 25. Aheljutustamine. 26. Sündmuse, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi ning tabeli abil. 27. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus. 28. Tuttava luuletuse ja dialoogi ilmikas (mõtestatud) peast esitamine. 29. Enese ja teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel. 30. Arutlemine paaris ja rühmas: oma suhtumise väljendamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslaste arvamuse küsimine. <p>Lugemine</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete
----------------	--

	<p>esitus.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Trükitähtede tundmaõppimine. Tähtedest sõnade ja sõnadest lausete lugemine. 3. Silpidest sõnade moodustamine. 4. Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse jm). 5. Lugemistehniliselt raskete sõnade ning sõnaühendite lugema õppimine. 6. Oma ja kaaslaste lugemistehnika hindamine õpetaja juhiste alusel. 7. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine tahvlilt ja vihikust. 8. Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti (õpilaspäevik, kutse, õnnitlus, saatekava, tööjuhend, raamatu sisukord jne) lugemine. 9. Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jne), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses, lasteraamatutes ning lasteajakirjanduses. 10. Sõna, lause ja teksti sisu mõistmine. 11. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. 12. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi. 13. Teksti jaotamine osadeks ning tekstiosade pealkirjastamine. 14. Loetava kohta kava, skeemi, kaardi koostamine. 15. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine. 16. Loole alguse ja lõpu mõtlemine. 17. Tegelaste iseloomustamine. 18. Töö tekstiga: õpitavate keelendite, sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade leidmine. 19. Õpiku sõnastiku kasutamine. 20. Jutustavate luuletuste ja proosateksti mõtestatud esitamine. 21. Riimuvate sõnade leidmine. 22. Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ning partnereid arvestades. 23. Loetud raamatust jutustamine ning loetule emotsionaalse hinnangu andmine. 24. Vajaliku raamatu leidmine õpetaja abiga ja iseseisvalt. 25. Tekstiliiikide eristamine: muinasjutt, mõistatus, vanasõna, luuletus, jutustus, näidend, kiri. 26. Tarbe- ja teabetekst: teade, tööjuhend, eeskiri, retsept, saatekava, sõnastik, sisukord, õpikutekst, teatmeteose tekst, ajalehe- ja ajakirja- ning muu meediatekst. 27. Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus). 28. Ilukirjandus: folkloorne lastelaul, liisusalm, jutustus, muinasjutt, muistend, luuletus, kahekõne, näidend, sõnamänguline tekst, piltjutt, mõistatus, vanasõna. 29. Kirjanduse eri liike ja žanre esindavad tekstid õppekirjandusse ja vabalugemiseks valitakse eesti ja väliskirjanike loomingust, lähtudes vajadusest õpilaste keelekasutust rikastada ja kultuuritraditsioone edasi anda ning arvestades järgmisi teemavaldkondi. <p><u>Väärtused ja kõlblus.</u> Ausus. Erinevus teistest. Minu hovid ja huvid. Minutervis. Rikkus ja vaesus. Käitumine ja selle tagajärg</p> <p><u>Kodus ja koolis.</u> Pereking. Kodu turvalisus. Üksteisest hoolimine ja teiste aitamine. Sõbrad ja sõpruse hoidmine. Sallivus</p>
--	--

Omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus. Kodukoha elu ja pärimused.
 Kultuuride mitmekesisus muinasjuttude ainetel
Mängiv inimene. Ringmängud ja mängulust. Sõnamängud. Võlumaailm
Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng. Loodus minu ümber. Loomalood
Kodanikuühiskond ja rahvussuhted. Minu kodumaa. Tavad ja pühad
Teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon. Arvuti/teler kui silmaringi
 avardaja

Kirjutamine

Kirjatehnika

1. Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.
2. Töö vormistamine, puhtus, käekirja loetavus ning kuupäeva kirjutamine.
3. Teksti ärakiri tahvlilt ja õpikust.
4. Kirjutatu kontrollimine õpiku ja sõnastiku järgi.
5. Oma kirjavea parandamine. Etteütlemise järgi lausete kirjutamine.
6. Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, õnnitlus.

Tekstiloomed

1. Lausete kirjutamine. Lausete moodustamine, laiendamine ja sidumine tekstiks.
2. Ümberjutustuse kirjutamine.
3. Jutu kirjutamine pildi täiendusena (pildiallkiri, tegelaskõne jne).
4. Loovtöö kirjutamine (vabajutt, jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava abil, fantaasialugu).
5. Jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus.
6. Jutule alguse ja lõpu kirjutamine.
7. Sündmusest ja loomast kirjutamine.
8. Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutamine.

Õigekiri

1. Häälilik, silp, sõna, lause, tekst.
2. Täis- ja kaashäälilised.
3. Tähed ja tähestik, tähestikjärjestus.
4. Hääliku pikkuse ning häälikuühendi märkimine kirjas.
5. Tähtede i ja j õigekiri (v.a võõrsõnad ning tegijanimi); h-täht sõna alguses; sulghäälilik oma- ja võõrsõnade alguses; k, p, t s-jah-tähe kõrval.
6. Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes ning tuntumates kohanimedes.
7. Väike algustäht õppeainete, kuude, nädalapäevade ja ilmakaarte nimetuses.
8. Silbitamise ja poolitamise alused.
9. Liitsõna.
10. Nimi-, omadus- ja tegusõna.
11. Ainsus ja mitmus.
12. Sõnavormide moodustamine küsimuste alusel.
13. Mitmuse nimetava ning sse-lõpulise sisseütleva, kaasaütleva ja ilmaütleva käände lõpu õigekirjutus.
14. Olevik ja minevik.
15. Pöördelõppude ja da-vormi õigekirjutus.
16. Erandliku õigekirjaga ase- ja küsisõnad (ma, sa, ta, me, te, nad, kes, kas, kus).
17. Väit- (jutustav), küsi- ja hüüdlause.
18. Lause lõpumärgid.

	<p>19. Koma loetelus. Koma et, sest, aga, kuid, siis puhul. 20. Sidesõnad, mis ei nõua koma 21. Sõnavara. 22. Lähedase ja vastandtäheendusega sõna.</p>
Õpitulemus	<p>Suuline keelekasutus Õpilane: 1) kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi; 2) väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt: palub, küsib, selgitab, keeldub, vabandab, tänab; vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid; 3) vaatlleb sihipäraselt, kirjeldab eesmärgipäraselt nähtut, eset, olendit, olukorda, märkab erinevusi ja sarnasusi; 4) avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta; 5) annab küsimuste toel arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; koostab kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaardi; 6) jutustab loetust ja läbielatud sündmusest; jutustab pildiseeria, tugisõnade, märksõnaskeemi ja küsimuste toel; mõtleb jutule alguse ja lõpu; 7) leiab väljendamiseks lähedase ja vastandtäheendusega sõnu; 8) esitab luuletuse või lühiteksti peast.</p> <p>Lugemine Õpilane: 1) loeb nii häälega kui ka endamisi ladusalt ja teksti mõistes; 2) loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga; 3) töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel; 4) vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta; 5) eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku ja keeldu; 6) tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna ja kirja; 7) mõistab tabeleid, diagramme, skeeme ja tingmärke; 8) on lugenud läbi vähemalt 10 eesti ja väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatutest; 9) teab nimetada mõnd lastekirjanikku.</p> <p>Kirjutamine Õpilane: 1) kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid ning kirjutab loetava käekirjaga; 2) kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti maha, paigutab teksti korrektselt paberile ning vormistab vihiku/õpilaspäeviku nõuetekohaselt; 3) eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset; 4) eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid; 5) märgib kirjas õigesti häälikuid ja kaashäälikuühendit, käänd- ja pöördõnade õpitud lõppe ning tunnuseid; 6) kirjutab õigesti asesõnu; 7) kirjutab õige sulghääliku omandatud oma- ja võrdõnade algusse; 8) kirjutab suure algustähega lause alguse, inimese- ja loomanimed ning õpitud kohanimed; 9) piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi;</p>

	<p>10) kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti ning kontrollib kirjutatut näidise põhjal (30–40 sõna);</p> <p>11) koostab kutse, õnnitluse, teate, e-kirja ning kirjutab eakohase pikkusega ümberjutustusi ja teisi loovtöid küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava abil;</p> <p>12) teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestikjärjestuses</p>
--	--